

САВЧЕНКО Михайло Пилипович,
*заступник директора з навчально-
методичної роботи,
Київська гімназія східних мов №1,
заслужений вчитель України
(м. Київ, Україна)*

**ГІМНАЗІЯ У КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОМУ ДІАЛОЗІ
«УКРАЇНА-СХІД» (1986-2016 РР.)**

На різних етапах розвитку іншомовної освіти у Київській гімназії східних мов №1 (Київська середня школа-інтернат №1 з поглибленим вивченням китайської мови в 1956 - 1991 рр., Київська гімназія-інтернат східних мов №1 в 1991-2003 рр., з лютого 2003 р. Київська гімназія східних мов №1) заклад освіти виконував державне замовлення на побудову педагогічної системи, виходячи із засад внутрішньої та зовнішньої політики України (до 1991 р. УРСР у складі СРСР). За радянської доби (1986-1991 рр.) Київська середня школа-інтернат №1 була інтегрована в систему поновлених радянсько-китайських відносин. На різних етапах становлення освіти в незалежній Україні, крім китайської мови, було запроваджено в 1991 р. навчання японської мови, в 1992 р. арабської, перської, гінді мов, в 1995 р. турецької мови, в 1986 р. корейської мови, в 1998 р. в'єтнамської мови) за авторськими навчальними програмами поглибленого вивчення мов, посібниками, підручниками. В 1986 - 2016 рр. учні навчалися другої іноземної - англійської мови. З 1981 р. по 1991 р. заклад освіти був підпорядкований Міністерству освіти СРСР, яке

узгоджувало програми, підручники навчання китайської мови в школах-інтернатах. З 1986 р. активізувалася діяльність первинної організації Товариства українсько-китайської дружби (засноване в 1957 р.), діяльність клубу інтернаціональної дружби, залучення китайських студентів, науковців, які навчалися, стажувалися у закладах вищої освіти м. Києва до розвитку педагогічної системи навчання китайської мови учнів. З грудня 1987 р. були започатковані побратимські зв'язки з Харбінською середньою школою вищого розряду № 6 (провінція Хейлунцзян, КНР). У 1989 р. директор Київської середньої школи-інтернату №1 П.П. Антонюк, кандидат педагогічних наук, з вчителем китайської мови Г.М. Минка, відвідали Харбінську середню школу вищого розряду № 6 (провінція Хейлунцзян, КНР). У жовтні 1991 р. педагогічні працівники гімназії-інтернату східних мов №1 у складі делегації Міністерства освіти УРСР відвідали з офіційним візитом КНР (міста Харбін, Пекін).

Вагомий внесок у формування комунікативної компетентності школярів, популяризації знань про свою країну в гімназії здійснювали китайські вчителі Цзян І, Цзян Чунбін, Сун Лянюй (1990-1991 рр.), Ван Суся, Сунь Лінзюнь (1991-1992 рр.), Мяо Шучжі (1992=1993 рр.), Сю Вей, Фу Чжаоя (1993-1994 рр.), Лі Вей, Ху Цуньянь (1994-1995 рр.), викладач університету з Чунціна Ден Цзінчжуан (1992-1993 рр.), викладач-художниця з Пекіна Мяо Мяо, випускниця Пекінського педагогічного університету іноземних мов, спеціаліст китайської - каліграфії та живопису (школа Гуо - Хуа), кандидат педагогічних арт-наук. Мистецтву китайської кухні навчали в 1993-1994 рр. харбінські повари-кулінари. Великих зусиль доклали для розвитку взаємовигідних відносин та формування іміджу Києва, України, гімназії в КНР директори Харбінської школи вищого розряду №6 Хан Шаочи, Дун Чжицзюнь, керівники середньої освіти м. Харбіна провінції Хейлунцзян.

Серед педагогів гімназії - турецькі вчителі Косіт Кубіляй (1996-1998 рр.), Ульві Топчу (1998-2001 рр.), іранська вчителька перської мови Азіта Каруні (1995-1998 рр.), яка опанувала в Києві українську мову й продовжує творчі зв'язки зі своїми вихованцями. Арабській мові навчав гімназистів Саліх Саліх Абд з Іраку-Кувейту, японській мові навчав киян вчитель Норікі Торіумі з далекого Токіо (1998-1999 рр.) та інші.

В 1990-1995 рр. педагоги гімназії пропагували слов'янські мови, навчаючи російської, української мов школярів м. Харбіна (КНР), а вчителі Харбінської середньої школи вищого розряду №6 навчали китайської мови гімназистів у Києві. Учні проходили мовне стажування в КНР, Японії, Туреччині, Республіці Корея, Індії, Ірані, АНДР. Вони, як творчі особистості, патріоти України, знавці мов, українознавства, сходознавства репрезентували українську систему освіти в цих країнах. Учні традиційно стажувалися у КНР на базі Харбінської середньої школи вищого розряду №6 (м. Харбін, провінція Хейлунцзян), Цзяодинської школи вищого розряду №2 (м. Шанхай), Тяньцзінського державного університету. З 2012 року функціонує щорічна закордонна чартерна школа мовного стажування учнів та вчителів на базі Куньмінського державного університету [3, с.144-148].

В 1990-і роки на базі закладу освіти були утворені первинні організації Товариств дружби «Україна - Китай», «Україна - Індія», «Україна - Іран», «Україна - Лівія», «Україна - Японія», «Україна - Туреччина», «Україна - Корея» [1; 2].

Східні мови сприяють інтеграції особистості в систему національних культур народів Сходу. В учнів формується здібність сприймати й розуміти східні культури, цінності народів та толерантно ставитися до їхніх особливостей, сприймаючи «чужу» культуру, збагачуючи свою. Прикладом для здобувачів освіти є життя та наукова діяльність А.Ю. Кримського (1871-1942) - видатного сходознавця.

В 1992 р. було засновано клуб юних дипломатів [4]. У 1997-2003 рр. вів роботу Центру сходознавчої освіти в гімназії. Київська гімназія східних мов №1 з 2005 р. - асоційована школа ЮНЕСКО відіграє важливу роль у розвитку українсько-східних міжнародних культурно-освітніх відносин, у діалозі «Україна - Схід».

Література

1. Савченко М.П. Гімназія в українсько-східних міжнародних освітніх зв'язках, у діалозі культур. Дидактика: теорія і практика: зб. наук, праць. Київ: Ін-т пед. НАПН України, 2013. С. 90-91.

2. Савченко М.П. Проблема формування інтересу школярів щодо вивчення східних мов /культурологічний аспект. Україна - країни Сходу: від діалогу педагогічних систем до діалогу культур та цивілізацій: матеріали наук.-практ. конф. 14-16 трав. 1999 р., 11-13 трав. 2000 р. Випуск 2. Київ: Фенікс, 2001. С. 66-70.

3. Савченко М. Чартерна мовна школа як форма реалізації профільного навчання в гімназії східних мов № 1. Дидактика: теорія і практика: зб. наук, праць. Київ: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2015. С. 144-148.

4. Клуб юних дипломатів Київської гімназії східних мов №1. Науково-методичний вісник Ніжинського обласного педагогічного ліцею Чернігівської обласної ради: [науково-методичний збірник]. 2021. Випуск №1 (19). Ніжин: ПП Лисенко, 2021. С. 106-121.